

Groenprojecten Leren en Werken

Symbiose tussen onderwijs en bedrijfsleven

Hoewel bij bedrijven en onderwijsinstellingen het vertrouwen moest groeien, lijken de eerste projecten Leren en Werken binnen groen inhoudelijk succesvol. Wel bleef de deelname achter. Op 18 november worden bij Aequor in Ede de pilotprojecten die vorig jaar startten, geëvalueerd. Deze laatste conferentie in een serie van drie is een kennismaking en leermoment voor geïnteresseerden uit het bedrijfsleven, het onderwijs en van branche- en belangenorganisaties.

De pilotprojecten, die worden ondersteund door LNV, startten vorig jaar in het kader van Leren en Werken, een stimuleringsmaatregel binnen het programma Een Leven Lang Leren. Dit programma van de ministeries van OCW en SZW is erop gericht meer dan de helft van de beroepsbevolking een startkwalificatie mbo-2 of havo te laten halen.

overheid mensen juist kansen wil geven, uitval wil voorkomen en breed wil opleiden, wil de werkgever dat zijn personeel zich specialiseert in de werkzaamheden bij zijn bedrijf”, vertelt Antoinette Stegeman. Als adviseur bij de BMC-Groep begeleidt ze drie van de acht pilotprojecten. “Een ander punt is dat sommige werkgevers bang zijn dat ze ‘opleiden

‘Het is een spanningsveld. Terwijl de overheid mensen juist kansen wil geven, uitval wil voorkomen en breed wil opleiden, wil de werkgever dat zijn personeel zich specialiseert in de werkzaamheden bij zijn bedrijf.’

Dat is een economische noodzaak. En hoewel geschoolde werknemers ook voor de groene sector en levensmiddelenindustrie economische voordelen hebben, vindt menig werkgever (bij) scholing van zijn personeel niet nodig. Het is vaak niet in hun belang, zo redeneren ze. “Het is een spanningsveld. Terwijl de

voor de buurman’. Dat de werknemer eenmaal opgeleid vertrekt naar een betere baan. Maar ze vergeten dat werken in de groene sector pas aantrekkelijk wordt als werknemers de mogelijkheid hebben zich er te ontwikkelen. En voor een werknemer die misschien toch vertrekt, staat weer een jongere klaar die je vervolgens weer kunt scholen, ten dele

naar de behoeften van het bedrijf.” Ze benadrukt het belang van scholing voor de groene sector als geheel. “Het programma Een Leven Lang Leren is noodzakelijk om lokaal en mondiaal te kunnen blijven werken. Door de globalisering treedt schaalvergroting op. Dat heeft gevolgen voor de benodigde vaardigheden en kennis van de medewerkers. Ook door hogere kwaliteitseisen en technologische ontwikkelingen veranderen functie-eisen. “Daarnaast vragen maatschappelijke thema’s als klimaatverandering en energie volgens Stegeman om bijscholing, in combinatie met werk of op de werkplek. “Voor de groene sectoren is het groene onderwijs de gewezen partner voor het opzetten van scholingstrajecten. De scholen hebben kennis over de sector, zijn deskundig in opleiden en hebben een goed netwerk in de regio’s.”

Tijd en ruimte

Op de conferentie op 18 november worden allerlei leerpunten besproken. Stegeman: “In het begin moest vooral wederzijds vertrouwen worden opge-

Deelnemers aan het project Leren en Werken in het Westland

bouwd. Het was voor de verschillende partners lang niet duidelijk wat er ging gebeuren. Soms was een project op hoog niveau afgesproken, terwijl de mensen op de werkvloer het er even bij moesten doen.

En kandidaten moeten de tijd en de ruimte krijgen voor een leertraject. Dat is een van de leerpunten die worden besproken in november. Een ander leerpunt is de vraag hoe je een project gaande houdt. Je moet namelijk wel deelnemers hebben.”

Dat is iets waar Ben Jansen, HRM-medewerker bij AB Zuid-Holland, over kan meepraten. Aan het project Leren en Werken West-Nederland dat de branche-organisatie samen met de Lentiz Onderwijsgroep en het Wellantcollege in januari 2008 startte, hadden eind vorig jaar 300 mensen moeten deelnemen. Het zijn er nu twintig. Jansen: “We hadden met een aantal zaken geen rekening gehouden. Zo moest de manier van lesgeven nog worden ontwikkeld. De lesinhoud was er wel, maar dit is een hele andere manier van kennis overdragen. Het is een nieuwe BBL-variant, de aanwezig-

heid op school is komen te vervallen, het opleiden gebeurt volledig op het bedrijf. Instromen kan het hele jaar door. Een opleiding hoeft ook geen heel jaar te duren. Soms hebben ervaren kandidaten al veel kennis in huis. Dat wordt gemeten door middel van een EVC.”

Belangrijk is volgens Jansen wel dat de ondernemer en de deelnemers van tevoren weten wat er van ze wordt verwacht. De kandidaat moet zelfstandig werken en initiatief nemen. “Omdat je zelf zo enthousiast bent, verwacht je dat de deelnemers dat ook zijn. Maar die waren nogal afwachtend in eerste instantie. Terwijl ze zelfstandig de opdrachten moeten uitvoeren die per ze per e-mail krijgen toegestuurd, daarbij begeleid door de praktijkbegeleider op het bedrijf. Eens per twee weken komt de docent langs op het bedrijf. Een hele andere manier van lesgeven, maar is volgens mij wel erg leuk.”

Ook bedrijven moeten goed worden voorbereid. “De rol van de praktijkbegeleider is heel belangrijk en het bedrijf moet de deelnemer faciliteren met begeleiding en tijd”, zegt Jansen. “Het kost

tijd, maar het is ook een investering in je werknemers. Bovendien kan de ondernemer gebruik maken van de WVA-subsidie waardoor het opleiden kostenneutraal wordt. We houden er rekening mee dat bij pickdrukke het leertempo wat lager ligt en instromen kan het hele jaar door. Een opleiding hoeft trouwens geen heel jaar te duren.”

Na een langzame start is het project nu in een stroomversnelling terecht gekomen. “Het duurde even voordat scholen

‘Het duurde even voordat scholen Leren en Werken serieus namen. Maar ze worden nu enthousiast en je merkt dat de regeling ook in andere regio’s wordt opgepikt.’

Leren en Werken serieus namen. Maar ze worden nu enthousiast en je merkt dat de regeling ook in andere regio’s wordt opgepikt. We streven naar vijftig deelnemers eind dit jaar.”

Behoefte van de markt

AOC Oost had minder moeite deelnemers te werven. Maar deze onderwijsinstelling maakte dan ook gebruik van contacten die al langer bestonden, bij vijf Sociale Werkvoorzieningen in Twente en de Achterhoek. Het project 'Mensen in de marge uit de marge' heeft 320 deelnemers. Waaronder zeventig leidinggevendenden die vanuit mbo-niveau 2 doorleren voor niveau 3 of 4, zodat ze beter in staat zijn de doelgroep van de SW-bedrijven (de overige deelnemers aan het project) te begeleiden in hun ontwikkeling naar een hoger niveau. "Want de bedrijfsleiding kan wel een mooi ontwikkelplan voor deelnemers schrijven, maar hoe zet je zo'n plan om in concrete begeleiding?", aldus Richard Langeslag, accountmanager volwassenenonderwijs bij AOC Oost. De opleiding, onder meer van toepassing op zorgboerderijen, is door de school ontwikkeld op basis van het AKA-dossier en past goed bij de trans-

formatie van de SW van productiebedrijf naar leerwerkbedrijf. "We spelen in op een behoefte vanuit de markt", zegt Langeslag. "de SW-leidinggevendenden zijn goed in het begeleiden van mensen en in hun vakgebied. Maar in het begeleiden van de ontwikkeling van mensen kunnen ze nog veel leren." Behalve de opleiding is ook kennisuitwisseling tussen de vijf SW-bedrijven onderdeel van het project.

De opleiding is competentiegestuurd en de leidinggevendenden van de SW-bedrijven hebben veel inspraak gehad bij de totstandkoming ervan. "Door samenwerking krijg je een groter rendement", zegt Langeslag. "Het onderwijs heeft soms wat moeite om een project te vormen naar de behoefte van het bedrijfsleven en houdt teveel vast aan regeltjes en constructies. Wil je projecten hebben, dan moet je ondernemend zijn en de vorm aanpassen aan de wensen van het bedrijfsleven. Ons doel van dit pilotproject is om meer EVC- en BBL-projecten

weg te zetten bij bedrijven."

Ook Ben Jansen vindt dat door bij deze nieuwe onderwijsvorm rekening te houden met de wensen van de ondernemers, onderwijs en bedrijfsleven dichterbij elkaar komen. Wat hem betreft zijn er bij Leren en Werken alleen maar winnaars. "Lager geschoolden verbeteren hun positie op de arbeidsmarkt, ondernemers investeren in goed opgeleid personeel en scholen krijgen de kans om leerlingen aan te trekken en hun aanbod te actualiseren. Het is eigenlijk een mbo+-opleiding: ideaal voor mensen die niet in de schoolbanken willen zitten." □

Geïnteresseerde scholen kunnen op de website van de project directie Leren en werken meer informatie vinden en zich aanmelden voor de conferentie: www.leren-werken.nl.